



با دانش آموزان

گفتگو با نادر حریری
(معلم راهنمای دبیرستان علوی)

سرشناسه: حریری، نادر
عنوان و پدیدآور: با دانش آموزان؛ گفتگو با نادر حریری (معلم‌راهنمای دبیرستان علوی) / تدوین محمد ضیایی مؤید، علی سپهری.
مشخصات نشر: تهران: نشر خسرو خوبان، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۴۵-۰۲-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا.
موضوع: معلمان، ایران، روابط با شاگردان، مشاوران آموزشی.
شناسه افزوده: سپهری، علی
شناسه افزوده: ضیایی مؤید، محمد
رده‌بندی کنگره: ۳ / ۱۰۲۵ / LB
رده‌بندی دیویی: ۱۰۲ / ۳۷۱
شماره کتابخانه ملی: ۸۸۳۳۶۸۵



با دانش‌آموزان

گفتگو با نادر حریری (معلم‌راهنمای دبیرستان علوی)

تدوین: محمد ضیایی مؤید، علی سپهری

ناشر: خسرو خوبان

ویراستار: مرضیه مدنی رزاقی

طراح جلد: محمد پیروزی‌میرام

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

چاپ: صبا

تلفن مؤسسه متن: ۰۲۱-۲۲۲۶۱۵۰

Email: info@mmtn.ir

t.me/khosrokhuban_publisher

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	۱۳
مقدمه	۱۹
ریشه‌ی ظهور معلّم‌راهنما و سابقه‌ی تاریخی آن	۲۰
گسترده‌ی وظایف و تعدد ویژگی‌های ضروری یک معلّم‌راهنما	۲۶
برخورداري معلّم‌راهنما از قابلیت‌ها و ویژگی‌های منحصر به فرد	۲۷
تنش‌ها و تعارض‌های معلّم‌راهنما	۲۹
الف) تعارض نقش اجرایی و نقش مربی‌گری معلّم‌راهنما (تقابل پذیرش و حذف)	۳۰
ب) تعارض نقش حرفه‌ای معلّم‌راهنما با نقش‌های خانوادگی او	۳۲
ج) تعارض معلّم‌راهنما در میانه‌ی انتظار و امکان در مدرسه	۳۵
سخن آخر	۳۷



- هدف معلم‌راهنمایی ۳۹
- هدایت اعتقادی ۳۹
- راهنمایی در مسیر زندگی ۴۱
- راهنمایی در کسب دانش ۴۲
- راهنمایی در کسب مهارت‌های شغلی ۴۴
- مراقبت تربیتی ۴۵
- ویژگی‌های معلم‌راهنما** ۴۷
- توضیح دادن دلایل کارها برای دانش‌آموزان ۴۷
- داشتن احساس مسؤلیت پدرا نه نسبت به دانش‌آموزان ۴۸
- استفاده از موقعیت‌های غیررسمی ۴۸
- نترسیدن از سخت‌گیری‌های سازنده ۴۹
- وقت‌گذاری ویژه برای دانش‌آموزان ۵۰
- خدمت به دانش‌آموزان بدون نیت مالی و مادی ۵۱
- پذیرش لزوم نظارت مدرسه بر ارتباط‌های غیررسمی با دانش‌آموزان .. ۵۲
- داشتن جذابیت برای متری ۵۲
- برقراری و حفظ ارتباط حداکثری با دانش‌آموزان ۵۳
- استفاده از راه‌های متفاوت برای جلب اعتماد هر یک از دانش‌آموزان .. ۵۷
- ناامید نشدن از راه‌گشایی برای دانش‌آموزان ۵۹
- ریسک‌پذیر بودن ۶۰
- داشتن صبر و تحمل بسیار ۶۱
- دقت در مشاهده ۶۵
- توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان ۶۶



۶۹	اقدامات معلم‌راهنما
۶۹	گفت‌وگوی مستدل با دانش‌آموزان
۷۰	فراهم کردن زمینه‌های متنوع ایجاد حرکت در دانش‌آموزان
۷۱	حمایت از توانمندی‌های غیردرسی دانش‌آموزان
۷۲	هدایت تحصیلی دانش‌آموزان با توجه به فعالیت‌های غیردرسی آن‌ها
۷۶	داشتن برنامه‌های مفید و متفاوت برای بچه‌های مختلف
	تعادل برقرار کردن بین شرایط خاص هر دانش‌آموز و اقتضات کلی مدرسه
۷۷	
۷۸	دادن اطلاعات ضروری دانش‌آموزان خاص به برخی از معلم‌ها
۷۹	شناسایی دقیق شرایط خاص دانش‌آموز و همراهی با او
۸۱	آرامش بخشیدن به دانش‌آموزان
۸۳	وقت‌گذاری برای دانش‌آموز
۸۳	واقع‌بین کردن دانش‌آموزان نسبت به نقاط قوت و ضعف‌شان
۸۵	انعطاف‌پذیری نسبت به شرایط دانش‌آموزان
۸۹	قانون‌پذیر کردن دانش‌آموزان
۹۰	استفاده از راهکارهایی که دانش‌آموز برای بهبود خود پیشنهاد می‌دهد
۹۲	رفتار با هر دانش‌آموز متناسب با شرایط او
۹۳	رسیدگی‌های خارج از مدرسه به دانش‌آموزان
۹۶	رسیدگی فردی به دانش‌آموزان
۹۷	همراهی مدرسه با برنامه‌های ویژهٔ معلم‌راهنما برای دانش‌آموزان
۱۰۲	فوق برنامه‌های پویا برای موقعیت‌های جدید
۱۰۶	رعایت اقتضای سن متریان



- ۱۰۶ ایجاد انگیزهٔ درونی
- ۱۱۰ تمرکز معلم‌راهنما بر امور تربیتی و پرورشی
- ۱۱۳ ریشه‌یابی مسائل دانش‌آموزان
- ۱۱۵ استفاده از الگوهای محبوب دانش‌آموز
- ۱۱۶ استفاده از نسخه‌های زودبازده
- ۱۱۸ کسب اعتبار برای معلم‌راهنما
- ۱۱۹ استفاده از دوستان دانش‌آموز برای ایجاد تغییر
- ۱۱۹ استفاده از معلمان در جهت‌دهی دانش‌آموزان
- ۱۲۰ نشان دادن کمبودهای دنیای واقعی به دانش‌آموزان
- مهم‌تر بودن اثربخشی معلم‌راهنما، نسبت به ارتباط خوب او با بچه‌ها ۱۲۲
- نقش دوگانهٔ معلم‌راهنما در موقعیت‌های مشاوره و قضاوت ۱۲۲
- بستر دوام معلم‌راهنمایی** ۱۲۵
- ۱۲۵ اهمیت همراهی خانوادهٔ معلم‌راهنما با شرایط او
- ۱۲۶ معلم‌راهنما باید برنامه‌هایش را مطلوب خانواده‌اش تنظیم کند
- ۱۲۷ همراهی معلم‌راهنما با خانواده در امور جایگزین
- ۱۲۸ لزوم آشنایی همسر معلم‌راهنما با ویژگی‌های معلم‌راهنمایی
- ۱۲۹ معلم‌راهنما باید خودسازی داشته باشد
- ۱۳۲ نیاز معلمان‌راهنما به معلم‌راهنما
- نحوهٔ استفادهٔ معلم‌راهنما از تک‌تک افراد مدرسه برای تربیت دانش‌آموزان ۱۳۳



- تأثیر روحیهٔ معلّم‌راهنما در نحوهٔ همکاری او با دستیارش ۱۳۸
- برخی عوامل اثرگذار بر سطح تعامل معلّم‌راهنما با دستیارش ۱۳۸
- کارسپاری معلّم‌راهنما به دستیارش بر اساس صلاحیت و علاقهٔ او ... ۱۴۰
- نکاتی پیرامون استفادهٔ هم‌زمان از چند دستیار ۱۴۵
- استفاده از معلّم‌های باتجربه به عنوان مربی دانش‌آموزان ۱۴۶
- تقسیم دانش‌آموزان بین معلّم‌راهنما و دستیار بر اساس تناسب
روحیه‌ها ۱۴۷
- به کارگیری و آموزش‌های اولیهٔ دستیار معلّم‌راهنما ۱۴۹
- لزوم رسیدگی روحی به نیروهای جوان ۱۵۰
- اثر روحی مثبت رسیدگی‌های مادی مدرسه بر خانوادهٔ معلّم‌راهنما ... ۱۵۲
- رشد معلّم‌راهنما به این است که خودآموز شود ۱۵۴
- مباحث تئوریک مورد نیاز معلّم‌راهنما ۱۵۴
- درس‌آموزی معلّم‌راهنما از معلّمان بااخلاق مدرسه ۱۵۵
- آسیب‌شناسی معلّم‌راهنمایی** ۱۵۹
- نداشتن برنامهٔ دانش‌افزایی ۱۶۰
- عدم مکتوب کردن و ثبت تجربیات ۱۶۱
- ثبت نکردن اطلاعات دانش‌آموز ۱۶۳
- کمبود اطلاعات جانبی ۱۶۳
- عدم رسیدگی درسی به دانش‌آموزان ۱۶۶
- ضعف در تدریس ۱۶۷
- کم‌توجهی به ضعف‌ها ۱۷۰



- ۱۷۱ اعتدال نداشتن در رفتار شخصی و توصیه به دانش آموزان
- ۱۷۲ نشناختن نقاط قوت و ضعف خود
- ۱۷۳ ارائه نامتناسب آموزه‌های دینی به دانش آموزان
- ۱۷۴ معلّمی کردن برای اهل خانه و خانواده
- ۱۷۵ مقایسه نادرست معلّم‌راهنمایی با مشاغل دیگر
- ۱۷۷ عدم خودسازی و رعایت‌های رفتاری
- ۱۷۹ شغل‌های دیگر در کنار معلّم‌راهنمایی
- ۱۸۰ رعایت نکردن اقتضائات برخورد با والدین
- ۱۸۰ ارتباط غیررسمی و خارج از عرف با دانش آموز
- ۱۸۲ رعایت نکردن حرمت دانش آموز
- ۱۸۳ تشویق نامناسب
- ۱۸۴ خوش‌خیالی یا بدبینی
- ۱۸۵ رفتار ناپخته با فارغ‌التحصیلان
- ۱۸۹ **گفت‌وگو با دستیار آقای حریری**
- ۱۸۹ بها دادن معلّم‌راهنما به دستیارش
- ۱۹۰ برنامه‌ریزی طولانی مدت معلّم‌راهنما برای اثرگذاری بر دوره
- ۱۹۱ هدف اولیه معلّم‌راهنما جلب اعتماد دانش آموزان است
- ۱۹۱ الگو گرفتن دستیار معلّم‌راهنما از توانایی‌های او
- ۱۹۲ اقتدار معلّم‌راهنما در قبال خانواده‌ها
- معلّم‌راهنما نباید از بار مسئولیت‌های انضباطی دانش آموزان شانه خالی کند
- ۱۹۴



- ۱۹۴ معلمانما باید دستیار خود را به مطالعه تخصصی تشویق کند
- ۱۹۵ مقبولیت، ابزار کار معلمانما
- ۱۹۶ الگو بودن معلمانما برای دستیارش
- ۱۹۷ معلمانما باید ایرادهای دستیارش را ابتدا به خودش بگوید
- ۱۹۸ معلمانما باید با فکر و اقتدار عمل کند
- ۲۰۰ تلاش معلمانما برای جلب اعتماد دانش آموزان
- معلمانما باید واقع‌نگر بودن را به دانش آموزان و دستیارش منتقل کند
- ۲۰۱
- ۲۰۳ توانمندی‌ها و هنرهای متعدد معلمانما، عامل جذب دانش آموزان
- سرعت معلمانما در بازخورد دادن به دانش آموزان درباره رفتارهای شان
- ۲۰۴
- لازم است معلمانما دلایل کارهای مدرسه را برای دانش آموزان توضیح دهد
- ۲۰۵
- معلمانما باید مشورت‌پذیر و نقدپذیر باشد
- ۲۰۵
- معلمانما باید نوآوری داشته باشد
- ۲۰۶
- ۲۰۶ شخصیت معلمانما برای دستیار او الگو است



